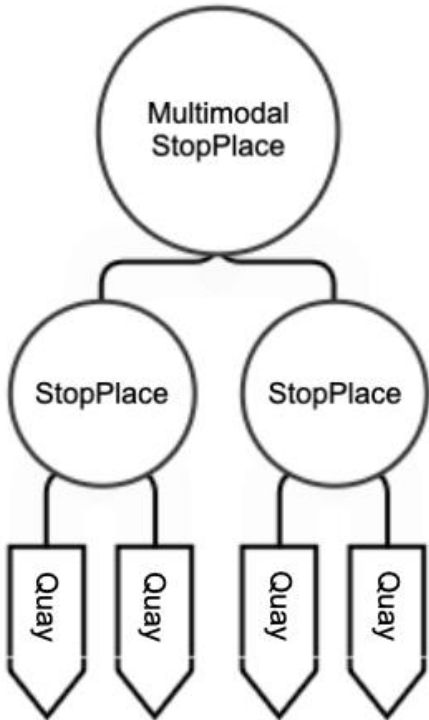

Pysäkin muodostaminen ja rakenne

Pysäkki- ja esteettömyystietokannassa pysäkkitieto pohjautuu NeTEx-tietomalliin ja sen pohjoismaiseen profiiliin (Nordic NeTEx Profile). Pysäkki sisältää aina vähintään kaksi tasoa: Pysäkki (StopPlace) ja laituri (Quay). Laituri on näistä olennaisin, sillä se kuvaa liikennevälineen todellisen pysähtymispaikan. Pysäkkitaso yhdistää siihen kuuluvat laiturit, joilla on sama nimi, liikennemuoto sekä tariffivyöhyke.

Pysäkki ja laituri saavat omat valtakunnalliset tunnisteensa, jotka PETI luo, kun uusi pysäkki tai laituri tallennetaan. Valtakunnallinen tunniste muodostuu kolmesta osasta: koodiavaruudesta (codespace), elementistä (element) ja numerosta (number). Valtakunnallinen tunniste ei ole pysäkin nimi, eikä se välttämättä näy matkustajalle. Matkustajainformaatioissa näkyvä tunniste ilmaistaan julkisella koodilla (public code), joka annetaan laiturille.

NeTExin pohjoismainen profiili mahdollistaa muidenkin elementtien lisäämisen pysäkille. Tämä ohje sisältää vain ne, jotka ovat Suomessa tällä hetkellä käytössä, eli pysäkin ja laiturin. Multimodaalisen pysäkin käytöstä ei toistaiseksi julkaista tarkempaa ohjeistusta.

Elementti	Tarkoitus	
Multimodaalinen pysäkki (Multimodal StopPlace or parentStop)	Mahdollistaa kahden eri liikennemuodon pysäkin yhdistämisen yhdeksi elementiksi.	
Pysäkki (StopPlace) FSR:StopPlace:1452	Yhdistää lähekkäiset laiturit yhdeksi pysäkiksi (esim. vanha maantien pysäkkipari), jolla on yhteinen nimi, sama liikennemuoto ja tariffivyöhyke sekä joskus yhteisiä palveluita ja varusteita.	
Laituri (Quay) FSR:Quay:1799	Osoittaa tarkan paikan, mistä liikennevälineeseen nouseaan. Laiturille voidaan lisätä myös esteettömyys- ja varustetietoja.	

Perusperiaate

Pysäkin rakenteen tulee aina kuvata pysäkin todellista sijaintia ja ominaisuuksia mahdollisimman tarkasti, eivätkä ulkoiset tarpeet saa vaikuttaa niiden sijoittamiseen tai muihin tietoihin. Näin pysäkkitieto pysyy yhdenmukaisena, kestäväenä ja ennustettavana, jolloin sitä on helppo hyödyntää.

Elementtien sijoittaminen kartalle

Pysäkit sijoitetaan useimmiten tien keskiviivalle, etenkin jos pysäkillä on vain yksi tai kaksi laituria ("vanha maantien pysäkkipari"). Yleistettäessä kartoilla näytetään usein pysäkin sijainti (eikä yksittäisten laitureiden sijaintia), joten pysäkin sijainti tien keskiviivalla on järkevää. Jos kyseessä on julkisen liikenteen terminaali tai muu laajempi alue, joka voidaan katsoa samaksi pysäkiksi, on hyvä käyttää pysäkin keskitä automaattisesti -toimintoa. Silloin sovellus keskittää pysäkkikuvakkeen automaattisesti pysäkkiin kuuluvien laitureiden keskikohtaan.

Laiturit sijoitetaan PETI:ssä niiden todelliseen sijaintiin, eli siihen kohtaan, josta liikennevälineeseen nousta. Sijainti ei yleensä ole tien keskiviivalla, vaan siitä sivussa, kuten pysäkkilevikeillä.

Pysäkin ominaisuustiedot

Pysäkin nimeäminen

Tällä hetkellä Suomessa ei ole voimassa olevaa pysäkkien nimeämisohjetta. Nimeä pysäkki organisaatiosi voimassa olevan käytännön mukaisesti. Myös Kielitoimiston ohjepankin ohjeessa opastetaan liikennepaikkojen nimeämisestä. Aiempi virallinen ohje on Pysäkkien nimeäminen Digiroadissa, jossa kuitenkin nimeäminen on ohjeistettu laiturin eikä pysäkkitasolla.

Hyvän nimen perusperiaatteisiin kuuluu, että jokaisella pysäkillä annetaan yksilöllinen nimi, joka toimii kaikissa yhteyksissä. Nimen tulisi toimia niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Sen takia yleisnimet, kuten "terveysasema" tai "uimahalli" ovat huonoja, koska ne toimivat vain paikallisesti. Kaikille pysäkeille ei voi kuitenkaan antaa valtakunnallisesti yksilöivää nimeä, jolloin pysäkillä pyritään antamaan alueellisesti yksilöivä nimi. Esimerkiksi linja-autoasemat, rautatieasemat ja matkakeskukset ovat pääsääntöisesti valtakunnallisessa käytössä, mikä tulee näkyä myös niiden nimeämisessä: nimi "linja-autoasema" ei ole riittävä, vaan pysäkin nimenä tulee olla esim. Kuopio linja-autoasema, Kouvola linja-autoasema, Lahti linja-autoasema, jne.

Kuvaus matkustajille

Pysäkillä sitä tulisi käyttää nimen jatkeena esimerkiksi kuvailemaan tarkemmin laitureiden sijaintia. Esim. "linja-autoaseman laiturit sijaitsevat rautatieaseman pääovista tultaessa oikealla puolella"... Kuvauskentän teksti aloitetaan aina pienillä kirjaimilla, ellei ensimmäinen sana ole erisnimi.

Vaihtoehtoiset nimet

Pysäkillä voidaan tallentaa vaihtoehtoisia nimiä. Vaihtoehtoiset nimet lisätään maapallokuvakkeesta ominaisuustietolomakkeelta. Valitse pudotusvalikosta onko kyseessä nimen alias, käänнос vai nimilappu (label). Jos kyseessä on käänнос, valitse pudotusvalikosta kyseessä oleva kieli. Nimi-kenttään kirjoitetaan vaihtoehtoinen nimi. Vaihtoehtoisia nimiä kannattaa käyttää vain silloin, kun se tuo lisäarvoa matkustajalle. Vaihtoehtoisten nimien määrää ei ole rajoitettu.

Alias

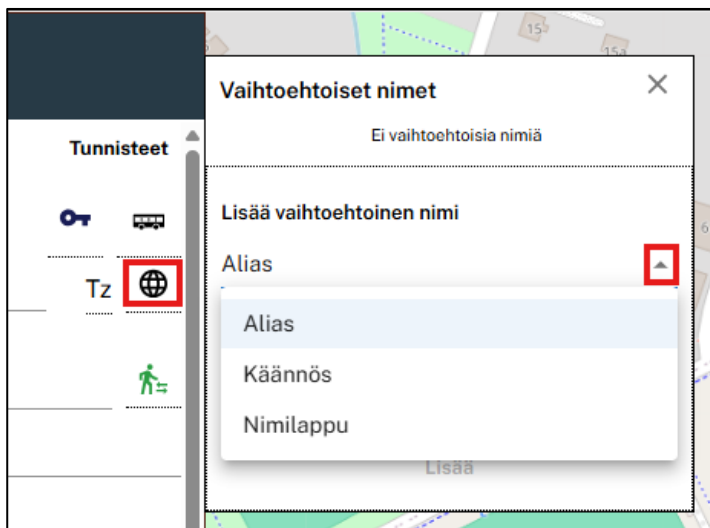
Aliakset ovat vaihtoehtoisia nimiä, joilla pysäkki tunnetaan esim. paikallisesti. Esimerkiksi Helsingin päärautatieasemalle ”Helsinki” voidaan antaa aliakseksi esim. Rautatieasema, Helsingin rautatieasema, Steissi jne.

Nimilaput

Lentokentän nimen sijaintiossa lisätään vaihtoehtoisena nimenä käyttäen tyyppiä ”*nimilappu*”. Tämä on informaation kannalta tärkeä tunniste, esim. HEL (Helsinki-Vantaa).

Käännös

Pysäkeille voidaan antaa vaihtoehtoinen nimi myös muilla virallisilla kielillä, esimerkiksi kaksikielisessä kunnassa tai silloin, kun pysäkki on matkailijoiden kannalta oleellinen ja sitä halutaan matkustajainformaatioissa tukea. Tällöin pudotusvalikosta valitaan vaihtoehdoksi ”käännös” sekä se kieli, jolle pysäkin nimi on käännetty. Myös Aliakset ja nimilaput voidaan kääntää muille kielille.

Laiturin ominaisuustiedot

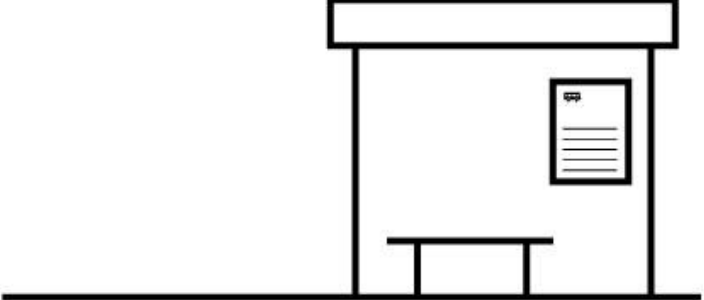
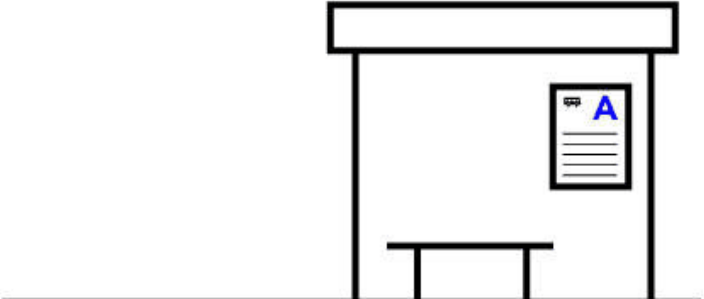
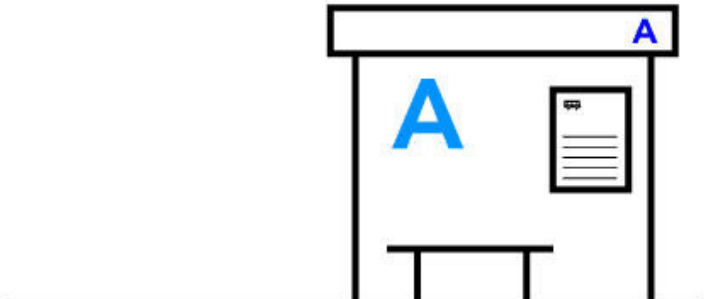
Laiturilla on kolme kenttää nimeämistä ja tunnisteita varten: Julkinen koodi (Public code), yksityinen koodi (Private code) sekä kuvaus matkustajalle (Description).

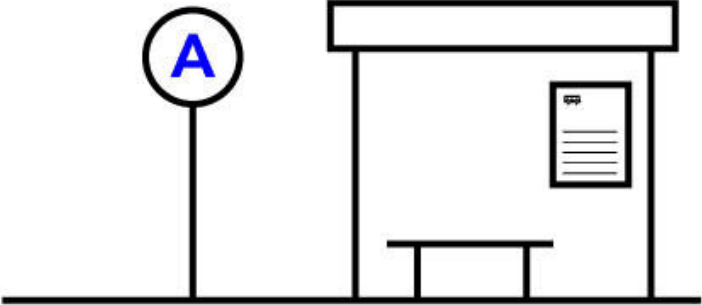
Julkinen koodi	Pitää olla koodi (ei sanoja)	Käytetään, kun laiturilla on selvästi näkyvillä matkustajainformaatioon tarkoitettu koodi. Voi olla esim. matkustajatunnus tai laiturinumero, mutta ei molempia yhtä aikaa. (Lisätietoa alempana.)
Yksityinen koodi		Ylläpitäjän oma koodi, joka ei näy matkustajalle.

Kuvaus matkustajalle	Käytetään, kun laiturin sijainnista tarvitaan lisätietoa.	Käytetään pysäkinimen tarkentamiseen. Tähän voi kirjoittaa esim. pohjoiseen, keskusta. Jos julkiseen koodiin on laitettu matkustajatunnus, voidaan laiturinnumero laittaa tähän kenttään.
-----------------------------	---	---

Julkinen koodi

Tätä kenttää käytetään vain, kun laiturilla on **selvästi näkyvä** uniikki koodi (numero tai numero-kirjainyhdistelmä) laiturin infrastruktuurissa, esim. painettuna katokseen, pysäkkikilpeen tai erilliseen kylttiin. Julkinen koodi on se, jolla matkustajaa halutaan ohjata pysäkille. Se voi olla esim. laiturin matkustajatunnus tai laiturinnumero. Jos julkinen koodi koskee useampaa laituria, tulee sen olla selvästi näkyvissä. **Jos matkustajalle ei pysäkillä ole selvästi näkyvillä julkista koodia (matkustajatunnusta), jätetään tämä kenttä tyhjäksi.**

Jos laiturilla ei ole selvästi näkyvissä ohjaavaa tunnusta pitää julkinen koodi -kenttä jättää tyhjäksi. Julkisen koodin pitää olla selvästi näkyvillä, eikä esim. aikataulussa pienellä fontilla oleva koodi ole hyväksytty tässä yhteydessä.	
Aikataulussa isolla oleva kirjain tai numero on riittävä, mutta sitä ei suositella. Aikataulu voi olla liikennöitsijäkohtainen, jolloin se voi aiheuttaa sekaannusta, jos pysäkillä toimii useampi liikennöitsijä.	
Katoksen seinällä tai yläreunassa oleva isoilla ja selkeillä merkeillä oleva tunnus täyttää julkisen koodin käytön vaatimuksen erittäin hyvin.	

Laiturilla oleva iso, erillinen kyltti, johon tunnus on merkattu selkeästi, täyttää julkisen koodin käytön vaatimuksen erittäin hyvin.	 A schematic diagram of a bus stop shelter. On the left, a vertical pole supports a circular sign with a blue letter 'A'. To the right of the pole is a rectangular shelter structure with a flat roof. Inside the shelter, there is a horizontal bench. On the right side of the shelter, there is a rectangular panel with several horizontal lines, representing a display or information board.
---	---

Yksityinen koodi

Tämä kenttä ei näy matkustajille ja se on usein käytössä tiedon toimittajan/ ylläpitäjän omissa järjestelmissä.

Kuvaus matkustajalle

Kun laiturin sijainnista halutaan antaa lisätietoa tai pysäkinimeä tarkentaa, käytetään tätä kenttää. Tähän voi kirjoittaa esim. *pohjoiseen, keskustaan*. Jos julkinen koodi -kenttään on laitettu matkustajatunnus, voidaan laiturinumero lisätä tähän. Kuvauskenttään kirjoittaminen kannattaa aloittaa pienellä alkukirjaimella, ellei kuvaus ala erisnimellä. Käytä tätä kenttää vain, kun lisätieto on tarpeen.